

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Znak: SO.I.431.8.2022

Kielce, dnia 21-11-2022

Pan Andrzej Tuz
Burmistrz Miasta i Gminy Szydłów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę w Urzędzie Miasta i Gminy Szydłów przeprowadzili w dniu 27 października 2022 r. pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

- Agnieszka Skrzyniarz – inspektor wojewódzki - kierownik zespołu kontrolerów
 - Anna Hanus-Turzyńska – Kierownik Oddziału ds. Nadzoru i Obywatelstwa Polskiego
- na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli nr-y: 826/2022 i 825/2022 wydanych z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców ŚUW

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

I. - sposób sporządzania aktów stanu cywilnego: urodzeń, małżeństw, zgonów w trybie zwykłym;
- sposób gromadzenia akt zbiorowych dla aktów sporządzonych w trybie zwykłym (*akta zbiorowe: dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktów stanu cywilnego i zamieszczania w nich późniejszych wpisów*).

II. - sposób sporządzania aktów stanu cywilnego: urodzeń, małżeństw, zgonów w trybie szczególnym (transkrypcja, odtworzenie, rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą w polskim rejestrze stanu cywilnego);
- sposób gromadzenia akt zbiorowych dla aktów sporządzonych w trybie szczególnym (*akta zbiorowe: dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktów stanu cywilnego i zamieszczania w nich późniejszych wpisów*);
- prawidłowość zamieszczania wzmianek dodatkowych i przypisków na podstawie orzeczeń sądów państw zagranicznych lub rozstrzygnięć innych organów państw zagranicznych.

III. - sposób przechowywania dokumentów tj. ksiąg papierowych stanu cywilnego, akt zbiorowych, blankietów odpisów i zaświadczeń (bezpieczeństwo ich przechowywania);
- sposób wykorzystania blankietów odpisów aktów stanu cywilnego i blankietów zaświadczeń.

niepodległa

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

Zgodnie z § 18 Zarządzenia Nr 132/2019 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawę szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania kontroli zewnętrznej przez pracowników Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach obowiązuje następująca skala ocen kontrolowanej działalności:

- 1) ocena pozytywna – gdy w zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono jakichkolwiek nieprawidłowości lub uchybień, albo gdy stwierdzone uchybienia miały wyłącznie charakter formalny i nie powodowały następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonania zadań,
- 2) ocena pozytywna z uchybieniami – gdy stwierdzone w toku kontroli uchybienia występowały w sposób powtarzający się, lecz miały one charakter wyłącznie formalny i nie powodowały następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonania zadań,
- 3) ocena pozytywna z nieprawidłowościami – gdy stwierdzone nieprawidłowości nie przekraczały założonego dla kontroli progu istotności (ze względu na charakter, wartość lub kontekst), albo progu istotności ustalonego na podstawie cech ilościowych i jakościowych, założonego dla kontroli wykonania zadań,
- 4) ocena negatywna – gdy stwierdzone nieprawidłowości przekraczają założony dla kontroli próg istotności (ze względu na charakter, wartość lub kontekst), albo próg istotności ustalony na podstawie cech ilościowych i jakościowych, założony dla kontroli wykonania zadań.

Kontrolą objęto:

I. proces sporządzania aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie zwykłym

II. proces sporządzania aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie szczególnym (transkrypcja zagranicznego aktu stanu cywilnego, odtworzenie treści zagranicznego aktu stanu cywilnego, rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą w polskim rejestrze stanu cywilnego) oraz uznawanie orzeczeń sądów zagranicznych i rozstrzygnięć innych organów zagranicznych

III. przechowywanie dokumentów, wykorzystywanie blankietów odpisów aktów stanu cywilnego i blankietów zaświadczeń

Wykonanie zadań w Urzędzie Stanu Cywilnego w Szydłowie oceniam:

Ad. I - pozytywnie

Ad. II – pozytywnie

Ad. III - pozytywnie

Kontrola miała na celu ocenę czy sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie zwykłym oraz w trybie szczególnym oraz zamieszczanie wzmianek dodatkowych i przypisków na podstawie orzeczeń sądów państw zagranicznych lub rozstrzygnięć innych organów państw zagranicznych

odbywają się zgodnie z przepisami prawa, tj.: ustawą z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 1681 ze zm. zwaną dalej Pasc), ustawą z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 poz. 1359 zwaną dalej Krio), ustawą z dn. z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2000) oraz aktami wykonawczymi, w tym szczególnie Rozporządzeniem MSW z 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (t.j Dz. U. 2015 poz. 225), Rozporządzeniem Ministra Cyfryzacji z dnia 18 kwietnia 2020 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. 2020 poz. 698), Rozporządzeniem Rady (WE) Nr 2201/2003 z dn. 27 listopada 2003 dotyczącym jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz. U. UE.L. 2003.338.1 ze zm.), konwencjami wielostronnymi i bilateralnymi, w tym Rozporządzeniami WE w sprawach z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Ocenia podlegał także sposób wykorzystania blankietów odpisów aktów stanu cywilnego i blankietów zaświadczeń oraz sposób przechowywania dokumentów tj. ksiąg papierowych stanu cywilnego, akt zbiorowych, blankietów odpisów i zaświadczeń (bezpieczeństwo ich przechowywania, w tym zachowanie zasad bezpieczeństwa przechowywania dokumentów określonych w ustawie z dn. 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 53 ze zm.).

Wyjaśnić również należy, iż dobór próby poddanej kontroli oparto na osądzie kontrolerów wynikającym z ich doświadczenia zawodowego oraz wiedzy na temat kontrolowanej jednostki, przy czym dla przedmiotu kontroli określonego:

- w pkt 1 przyjęto nie mniej niż 25 przypadków sporządzenia aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie zwykłym;
- w pkt 2 przyjęto nie mniej niż 20% przypadków sporządzenia aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie szczególnym oraz przypadków zamieszczenia (lub odmowy zamieszczenia) wzmianek lub przypisków na podstawie orzeczenia sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcia innego organu państwa obcego;
- w pkt 3 przyjęto sposób wykorzystania nie mniej niż 100 blankietów przekazanych urzędowi stanu cywilnemu.

Jako miernik dla przedmiotu kontroli określonego:

- w pkt 1 przyjęto ilość przypadków niedopełnienia obowiązku (sporządzania asc z naruszeniem przepisów prawa lub nieprawidłowego gromadzenia akt zbiorowych) w stosunku do ilości wszystkich skontrolowanych aktów stanu cywilnego (ponad 50% nieprawidłowości powoduje ocenę negatywną);
- w pkt 2 przyjęto ilość przypadków niedopełnienia obowiązku (sporządzania asc z naruszeniem przepisów prawa, nieprawidłowego gromadzenia akt zbiorowych, uznania lub odmowy uznania orzeczenia/rozstrzygnięcia sądu zagranicznego lub innego organu zagranicznego z naruszeniem przepisów prawa) w stosunku do ilości wszystkich skontrolowanych zdarzeń (ponad 50% nieprawidłowości powoduje ocenę negatywną);
- w pkt 3 przyjęto ilość przypadków niedopełnienia obowiązku (blankietów, które nie mają statusu blankietu „czystego”, wykorzystanego do wydania dokumentów lub zniszczonego) w stosunku do ilości wszystkich skontrolowanych blankietów (ponad 5% nieprawidłowości powoduje ocenę negatywną)

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Szydłowie zatrudniona jest na stanowisku Kierownika USC Pani Agnieszka Pasternak, która udzielała kontrolującym niezbędnych wyjaśnień.

W wyniku przeprowadzonej kontroli dokonano następujących ustaleń:

I. proces sporządzania aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie zwykłym

W kontrolowanym okresie w USC Szydłów sporządzono w trybie zwykłym:

- 0 aktów urodzenia
- 26 aktów małżeństw
- 32 aktów zgonu

Kontroli poddano 26 aktów małżeństw i 20 aktów zgonu (łącznie 46 aktów) sporządzonych w trybie zwykłym.

Akty małżeństwa poddane kontroli:

	Numer aktu	Tryb sporządzenia/forma zawarcia małżeństwa
1.	2612083/00/AM/2021/937928	małżeństwo przed kierownikiem usc
2.	2612083/00/AM/2021/165774	małżeństwo przed kierownikiem usc
3.	2612083/00/AM/2021/265419	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
4.	2612083/00/AM/2021/404554	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
5.	2612083/00/AM/2021/827531	małżeństwo przed kierownikiem usc
6.	2612083/00/AM/2021/842960	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
7.	2612083/00/AM/2021/403882	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
8.	2612083/00/AM/2021/471560	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
9.	2612083/00/AM/2021/101054	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
10.	2612083/00/AM/2021/916085	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
11.	2612083/00/AM/2021/255086	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
12.	2612083/00/AM/2021/216734	małżeństwo przed kierownikiem usc
13.	2612083/00/AM/2021/904641	małżeństwo przed kierownikiem usc
14.	2612083/00/AM/2021/486074	małżeństwo przed kierownikiem usc
15.	2612083/00/AM/2021/478331	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
16.	2612083/00/AM/2021/813800	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
17.	2612083/00/AM/2021/182541	małżeństwo przed kierownikiem usc
18.	2612083/00/AM/2021/366970	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
19.	2612083/00/AM/2021/247289	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
20.	2612083/00/AM/2021/676201	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3

		Krio, tzw. „konkordatowe”
21.	2612083/00/AM/2021/661145	małżeństwo przed kierownikiem usc
22.	2612083/00/AM/2021/373978	małżeństwo przed kierownikiem usc
23.	2612083/00/AM/2021/132841	małżeństwo przed kierownikiem usc
24.	2612083/00/AM/2021/428244	małżeństwo przed kierownikiem usc
25.	2612083/00/AM/2021/254313	małżeństwo przed kierownikiem usc
26.	2612083/00/AM/2021/717395	małżeństwo przed kierownikiem usc

Kontroli poddano 26 aktów małżeństw sporządzonych w trybie zwykłym.

Małżeństwa zawarte przed kierownikiem usc: Zgromadzone w aktach zbiorowych dokumenty nie budzą wątpliwości i odpowiadają wymogom prawa. Znajdują się w nich: zapewnienia nupturientów o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa (przeszkody - określone w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym), protokoły przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński podpisane przez właściwe osoby (nupturientów, świadków, kierownika usc).

Przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński następowało w terminie określonym w art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego: *„małżeństwo przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego nie może być zawarte przed upływem miesiąca od dnia, kiedy osoby, które zamierzają je zawrzeć, złożyły kierownikowi urzędu stanu cywilnego pisemne zapewnienie, że nie wiedzą o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie tego małżeństwa. Jednakże kierownik urzędu stanu cywilnego może zezwolić na zawarcie małżeństwa przed upływem tego terminu, jeżeli przemawiają za tym ważne względy.”*

W dwóch skontrolowanych przypadkach (akty o nr 2612083/00/AM/2021/486074, 2612083/00/AM/2021/661145) Kierownik USC w Szydłowie pozytywnie rozpatrzyła wnioski o skrócenie terminu oczekiwania na zawarcie związku małżeńskiego wynikającego z art. 4 Krio. W aktach zbiorowych znajdują się wnioski o skrócenie terminu wraz z uzasadnieniem. Zgoda na skrócenie terminu, o którym mowa w art. 4 Krio przybrała jednak postać decyzji administracyjnej, która – biorąc pod uwagę przepisy prawa – nie ma żadnego umocowania prawnego. W powyższym przypadku, Kierownik USC winien sporządzić jedynie pisemną informację o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o skrócenie miesięcznego terminu.

Należy wyjaśnić, iż co do zasady: jedynie odmowa dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego następuje w formie decyzji administracyjnej, chyba, że sama ustawa Pasc wskazuje inną formę odmowy (*np. odmowa wydania zaświadczenia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, odmowa skrócenia miesięcznego terminu na zawarcie małżeństwa przed kierownikiem usc – art. 4 Krio i inne – forma pisemnego zawiadomienia*). Pozytywne rozstrzygnięcia z zakresu rejestracji stanu cywilnego przybierają formę czynności materialno-technicznej lub pisemnej zgody. Art. 76 ust. 10 Pasc stanowi: *„Zezwolenia na zawarcie małżeństwa przed upływem terminu, o którym mowa w art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, kierownik urzędu stanu cywilnego albo konsul udziela na piśmie.”*

Nie ulega wątpliwości, że Kierownik USC w Szydłowie działała zgodnie z przepisami prawa, przechylając się do uzasadnionego wniosku o skrócenie terminu wynikającego z art. 4 Krio, bezzasadnie jednak nadała temu rozstrzygnięciu formę decyzji administracyjnej. Powyższe pozostaje jednak bez wpływu na ważność i treść sporządzonego aktu i nie wiąże się z negatywnymi konsekwencjami, dlatego opisaną sytuację nie zaliczono do nieprawidłowości.

Kierownik USC w Szydłowie zobowiązała się do stosowania w przyszłości „uproszczonej” formy zezwolenia na zawarcie małżeństwa w postaci krótkiej, pisemnej informacji sporządzonej w aktach sprawy.

W czterech przypadkach (akty o nr 2612083/00/AM/2021/827531, 2612083/00/AM/2021/182541, 2612083/00/AM/2021/661145, 2612083/00/AM/2021/717395) doszło do zawarcia małżeństwa poza lokalem usc, na podstawie art. 85 ust. 5 Pasc: *„Na wniosek osoby zamierzającej zawrzeć małżeństwo kierownik urzędu stanu cywilnego przyjmuje oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego w okręgu rejestracji stanu cywilnego, w którym jest on właściwy, jeżeli wskazane we wniosku miejsce zawarcia małżeństwa zapewnia zachowanie uroczystej formy jego zawarcia oraz bezpieczeństwo osób obecnych przy składaniu oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński.”* W aktach zbiorowych znajdują się: (oprócz zapewnień o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa i protokołu przyjęcia oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński) wniosek nupturientów wraz z uzasadnieniem oraz dowód opłaty, o której mowa w art. 85 ust. 8 Pasc. Zgromadzone dokumenty nie budzą wątpliwości.

W dwóch skontrolowanych przypadkach (akty o nr 2612083/00/AM/2021/165774, 2612083/00/AM/2021/182541) małżeństwo zostało zawarte przez cudzoziemca. Dokumenty przechowywane w aktach zbiorowych nie budzą wątpliwości (przechowywane są zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa wraz z tłumaczeniami przysięgłymi a także wielojęzyczne odpisy aktów urodzeń cudzoziemców).

Wszystkie akty małżeństwa sporządzane były z zachowaniem terminu określonego w art. 86 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego: *„Kierownik urzędu stanu cywilnego, który przyjął oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński, sporządza akt małżeństwa najpóźniej w następnym dniu roboczym.”*

Małżeństwa „konkordatowe”: w aktach zbiorowych przechowywane są właściwe dokumenty: zapewnienia nupturientów, zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, zaświadczenia stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego. Zaświadczenia duchownych opatrzone są datą wpływu do USC w Szydłowie, co pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że dochowane są terminy określone w art. 8 § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (przekazanie zaświadczenia przed upływem 5 dni od dnia zawarcia małżeństwa), a Kierownik USC sporządzała akty małżeństw w terminie wynikającym z art. 86 ust. 3 Pasc (najpóźniej w następnym dniu roboczym po dniu otrzymania zaświadczenia od duchownego).

Wszystkie dokumenty (zapewnienia, protokoły, zaświadczenia) sporządzone są na obowiązujących formularzach.

Treść aktów małżeństw: nie budzi wątpliwości.

Dowody: akty małżeństwa wraz z aktami zbiorowymi, sporządzone w kontrolowanym okresie w trybie zwykłym jako bieżąca rejestracja

Akty zgonów poddane kontroli:

	Numer aktu	Tryb sporządzenia
1.	2612083/00/AZ/2021/328442	tryb zwykły
2.	2612083/00/AZ/2021/252493	tryb zwykły
3.	2612083/00/AZ/2021/762988	tryb zwykły
4.	2612083/00/AZ/2021/827306	tryb zwykły
5.	2612083/00/AZ/2021/927853	tryb zwykły
6.	2612083/00/AZ/2021/138000	tryb zwykły
7.	2612083/00/AZ/2021/720081	tryb zwykły
8.	2612083/00/AZ/2021/228518	tryb zwykły
9.	2612083/00/AZ/2021/106075	tryb zwykły
10.	2612083/00/AZ/2021/041163	tryb zwykły
11.	2612083/00/AZ/2021/347400	tryb zwykły
12.	2612083/00/AZ/2021/484241	tryb zwykły
13.	2612083/00/AZ/2021/790458	tryb zwykły
14.	2612083/00/AZ/2021/905353	tryb zwykły
15.	2612083/00/AZ/2021/757192	tryb zwykły
16.	2612083/00/AZ/2021/495344	tryb zwykły
17.	2612083/00/AZ/2021/559492	tryb zwykły
18.	2612083/00/AZ/2021/152400	tryb zwykły
19.	2612083/00/AZ/2021/102801	tryb zwykły
20.	2612083/00/AZ/2021/749362	tryb zwykły

Kontroli poddano 20 aktów zgonów sporządzonych w trybie zwykłym.

Dokumenty zgromadzone w aktach zbiorowych do aktów zgonów nie budzą wątpliwości. Przechowywane są odpowiednie części karty zgonu oraz sporządzone na obowiązującym formularzu protokoły zgłoszenia zgonu, podpisane przez osobę zgłaszającą zgon i Kierownika USC.

Treść aktów zgonu: nie budzi wątpliwości

Dowody: akty zgonu wraz z aktami zbiorowymi, sporządzone w kontrolowanym okresie w trybie zwykłym jako bieżąca rejestracja, wymienione w tabeli powyżej.

Przypiski: zgodnie z art. 25 ust. 1 Pasc: „*Informacje o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby oraz informacje wpływające na stan cywilny tej osoby zamieszcza się przy akcie stanu cywilnego w formie przypisków.*” W art. 25 ust. 2 Pasc wskazano zaś, „*sporządzając akt stanu cywilnego lub dołączając do niego wzmiankę dodatkową, niezwłocznie zamieszcza się przypiski przy innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby.*”

Obowiązek nałożony powyższym przepisem jest skrupulatnie realizowany w USC Szydłów . Należy również podkreślić, iż przypiski zawierają aktualną numerację aktów (tj. numery nadane aktom w elektronicznym rejestrze).

Dane przy akcie: zgodnie z art. 20 ust. 2 i 3 Pasc: „*w rejestrze stanu cywilnego zamieszcza się przy akcie stanu cywilnego dane o obywatelstwie oraz nr PESEL osoby, której akt dotyczy, jeżeli został*

nadany. W rejestrze stanu cywilnego zamieszcza się przy akcie urodzenia, oprócz danych określonych w ust. 2, numery PESEL rodziców osoby, której akt dotyczy, jeżeli zostały nadane.”

Obowiązek nałożony przytoczonym wyżej przepisem jest skrupulatnie realizowany w USC Szydłów.

Sposób prowadzenia akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego: Należy stwierdzić, iż w USC Szydłów akta zbiorowe są prowadzone zgodnie z dyspozycją § 43 *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego*, który stanowi:

*„1. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego, niezależnie od postaci, w której są sporządzone, opatruje się oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą.
2. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego niesporządzone w formie dokumentu elektronicznego oznacza się dodatkowo datą sporządzenia aktu stanu cywilnego, którego dotyczą, i prowadzi się je w porządku chronologicznym.”*

Sposób dokumentowania wniesienia opłaty skarbowej przy sporządzanych aktach: nie budzi zastrzeżeń. W aktach zbiorowych przechowywane są dowody wniesienia opłaty skarbowej w odpowiedniej dla danej czynności wysokości.

Reasumując: realizacja zadań w przedmiocie sporządzania aktów stanu cywilnego (urodzeń, małżeństw, zgonów) w trybie zwykłym została oceniana jako pozytywna.

II. proces sporządzania aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie szczególnym (transkrypcja zagranicznego aktu stanu cywilnego, odtworzenie treści zagranicznego aktu stanu cywilnego, rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą w polskim rejestrze stanu cywilnego) oraz uznawanie orzeczeń sądów zagranicznych i rozstrzygnięć innych organów zagranicznych

W kontrolowanym okresie w USC Szydłów sporządzono w trybie szczególnym:

- 5 aktów urodzenia (w trybie transkrypcji)
- 1 akt małżeństwa (w trybie transkrypcji)
- 0 aktów zgonu

W kontrolowanym okresie w Urzędzie Stanu Cywilnego Szydłów nie odnotowano wzmianek dodatkowych oraz nie zamieszczano przypisków w aktach stanu cywilnego na podstawie orzeczenia sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcia innego organu państwa obcego, jak również nie odmówiono dokonania w/w czynności.

Kontroli poddano 5 aktów urodzenia i 1 akt małżeństwa sporządzone w trybie szczególnym (100% zdarzeń).

Akty urodzenia poddane kontroli:

	Numer aktu	Tryb sporządzenia
1.	2612083/00/AU/2021/280183	transkrypcja
2.	2612083/00/AU/2021/903609	transkrypcja
3.	2612083/00/AU/2021/372073	transkrypcja
4.	2612083/00/AU/2021/032808	transkrypcja
5.	2612083/00/AU/2021/430283	transkrypcja

Akt małżeństwa poddany kontroli:

	Numer aktu	Tryb sporządzenia
1.	2612083/00/AM/2021/320984	transkrypcja

Transkrypcja

Art. 104 Pasc stanowi:

„1. Zagraniczny dokument stanu cywilnego, będący dowodem zdarzenia i jego rejestracji, może zostać przeniesiony do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji.

2. Transkrypcja polega na wiernym i literalnym przeniesieniu treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego zarówno językowo, jak i formalnie, bez żadnej ingerencji w pisownię imion i nazwisk osób wskazanych w zagranicznym dokumencie stanu cywilnego.

3. Transkrypcji podlega dokument, który w państwie wystawienia jest uznawany za dokument stanu cywilnego i ma moc dokumentu urzędowego, jest wydany przez właściwy organ oraz nie budzi wątpliwości co do autentyczności.”

Akta zbiorowe zawierały odpowiednie dokumenty, a mianowicie: wnioski o transkrypcję oraz wnioski o uzupełnienie powstałych w trybie transkrypcji aktów, oryginały zagranicznych odpisów aktów stanu cywilnego wraz z tłumaczeniami przysięgłymi lub też odpisy wielojęzyczne, niewymagające tłumaczenia, dowody wniesienia opłaty skarbowej. W aktach zbiorowych znajdują się także potwierdzenia odbioru przez wnioskodawcę odpisu zupełnego polskiego aktu, którego wydanie jest zakończeniem procedury transkrypcji zagranicznego aktu.

Polskie akty stanu cywilnego sporządzono z zachowaniem zasad transkrypcji, tj. wiernego, literalnego przeniesienia treści zagranicznego dokumentu. W rubryce „adnotacje” wpisywano odpowiednią informację o podstawie sporządzenia aktu, przywołując także zagraniczny dokument, będący podstawą transkrypcji.

W przypadku, gdy zachodziła konieczność uzupełnienia polskiego aktu o brakujące dane, dokonywano tego w odrębnym postępowaniu (na podstawie art. 37 Pasc), w formie czynności materialnotechnicznej, wpisując odpowiednią wzmiankę dodatkową. Należy także podkreślić, iż w treści wzmianek każdorazowo odnotowano numer aktu, będący podstawą uzupełnienia lub sprostowania (w przypadku, gdy podstawą uzupełnienia/sprostowania był akt stanu cywilnego znajdujący się w polskich księgach, został on wcześniej zmigrowany do BUSC i w treści wzmianki powoływano oznaczenie wygenerowane przez system), co ocenić należy pozytywnie z punktu widzenia przejrzystości i kompletności danych zawartych w aktach.

Jako dobrą praktykę należy także wskazać podejmowane przez Kierownika USC w Szydłowie działania w celu rzetelnego informowania klientów o możliwości uzupełnienia polskiego aktu stanu cywilnego powstałego w trybie szczególnym. Opracowany wzór wniosku o wpisanie zagranicznego aktu stanu cywilnego zawiera także informację, że akt nie zawierający

wszystkich danych powinien zostać uzupełniony (*co pozostaje istotne ze względu na fakt, iż akty zagraniczne zawierają w wielu przypadkach ograniczoną liczbę danych w stosunku do aktów polskich*), jak również rubrykę dot. ewentualnej prośby wnioskodawcy o dostosowanie do reguł polskiej pisowni danych zawartych w zagranicznym dokumencie.

W tym miejscu wskazać należy, iż art. 104 ust. 7 Pasc przewiduje (jako odstępstwo od zasady wiernego, literalnego przeniesienia treści zagranicznego dokumentu) możliwość dostosowania pisowni danych zawartych w zagranicznym dokumencie do reguł pisowni polskiej, w przypadku gdy zagraniczny dokument stanu cywilnego dotyczy obywatela polskiego, który posługuje się również polskimi aktami stanu cywilnego.

W przypadku aktu o nr 2612083/00/AU/2021/032808 Kierownik USC w Szydłowie prawidłowo zrealizowała prośbę o dostosowanie pisowni danych do zasad pisowni polskiej, wpisując „od razu”, w zasadniczej części aktu, właściwą, polską pisownię oraz zamieszczając w rubryce „adnotacje” informacje o dostosowaniu pisowni do reguł pisowni polskiej.

Należy także dodać, iż zgodnie z art. 106 Pasc w przypadku, gdy zagraniczny akt małżeństwa nie zawiera informacji o nazwiskach małżonków noszonych po zawarciu małżeństwa oraz nazwiskach dzieci zrodzonych z tego małżeństwa, to razem z wnioskiem o transkrypcję małżonkowie mogą złożyć takie oświadczenie. Niniejsza kwestia stanowi kolejne odstępstwo od zasady wiernego, literalnego przeniesienia treści zagranicznego aktu do polskiego rejestru stanu cywilnego. Oznacza to, że w przypadku złożenia stosownych oświadczeń o nazwiskach wraz z wnioskiem o transkrypcję zagranicznego aktu małżeństwa dopuszczalne jest, aby te informacje wpisywać „od razu” w zasadniczej części polskiego aktu małżeństwa.

Stwierdzić należy, iż Kierownik USC prawidłowo zastosowała w przypadku sporządzania aktu małżeństw o nr 2612083/00/AM/2021/320984 wskazany powyżej przypis, wpisując „od razu”, w zasadniczej części polskiego aktu brakujące dane dot. nazwiska dzieci, zgodnie z oświadczeniami małżonków zawartymi we wniosku o transkrypcję.

Przypiski, dane przy akcie: - uzupełnione (omówiono szczegółowo przy aktach sporządzonych w trybie zwykłym).

Sposób dokumentowania wniesienia opłaty skarbowej przy sporządzanych aktach: nie budzi zastrzeżeń. W aktach zbiorowych przechowywane są dowody wniesienia opłaty skarbowej w odpowiedniej dla danej czynności wysokości.

Dowody: akty urodzenia i akt małżeństwa wraz z aktami zbiorowymi, sporządzone w kontrolowanym okresie w trybie transkrypcji, wymienione w tabelach powyżej.

Wpisywanie wzmianek dodatkowych i przypisków na podstawie orzeczeń sądów zagranicznych i rozstrzygnięć innych organów zagranicznych

W kontrolowanym okresie w Urzędzie Stanu Cywilnego w Szydłowie nie odnotowano wzmianek dodatkowych oraz nie zamieszczano przypisków w aktach stanu cywilnego na podstawie orzeczenia sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcia innego organu państwa obcego, jak również nie odmówiono dokonania w/w czynności.

Reasumując: realizacja zadań w przedmiocie sporządzania aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie szczególnym (transkrypcja zagranicznego aktu stanu cywilnego, odtworzenie treści zagranicznego aktu stanu cywilnego, rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą w rejestrze stanu cywilnego) została oceniana jako pozytywna. Obszar dot. uznawania orzeczeń sądów zagranicznych i rozstrzygnięć innych organów zagranicznych nie podlegał kontroli z uwagi na brak odnośnych zdarzeń.

III przechowywanie dokumentów, wykorzystywanie blankietów odpisów aktów stanu cywilnego i blankietów zaświadczeń

Pomieszczenie, w którym mieści się Urząd Stanu Cywilnego w Szydłowie, usytuowane jest na pierwszym piętrze budynku, pokój jest zamykany na klucze. Akta zbiorowe, papierowe księgi, przechowywane są w zamykanych szafach; blankiety odpisów i zaświadczeń znajdują się w zamykanym sejfie. Sposób przechowywania dokumentów oraz usytuowanie stanowiska komputerowego z zainstalowanym system „Źródło” nie budzą zastrzeżeń pod względem bezpieczeństwa.

Wskazać następnie należy, iż dla realizacji zadań przez Urząd Stanu Cywilnego w Szydłowie pobrano ze Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w dn. 25.02.2021 r. partię 500 blankietów o nr AE7423601-AE7424100 (nr pokwitowania (36/2021). Kontroli poddano partię 200 blankietów o numerach AE7423601-AE7423800. Korzystając z generowanych w ramach Bazy Usług Stanu Cywilnego raportów, ustalono, iż 4 blankiety (o nr AE7423608, AE7423639, AE7423707, AE7423727) miały status „zniszczony”; wszystkie pozostałe blankiety miały status „wydany.”

Ustalono, iż w Urzędzie Stanu Cywilnego w Szydłowie są przechowywane protokoły komisyjnego zniszczenia uszkodzonych blankietów. Dodatkowo prowadzona jest także w postaci skoroszytu szczegółowa ewidencja wykorzystywanych odpisów i zaświadczeń, co pozwala na zachowanie zasady rozliczalności blankietów.

Reasumując: bezpieczeństwo przechowywania dokumentów, wykorzystywanie blankietów odpisów aktów stanu cywilnego i blankietów zaświadczeń zostało ocenione pozytywnie.

Podsumowując całokształt czynności kontrolnych stwierdzić należy, iż w kontrolowanym zakresie nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Z kolei jedyne stwierdzone uchybienie w postaci niewłaściwej formy (decyzji zamiast zwykłej pisemnej informacji) zezwolenia na zawarcie małżeństwa przed upływem terminu, o którym mowa w art. 4 Krio miało charakter wyłącznie formalny, bez następstw dla kontrolowanej działalności. Zostało omówione w trakcie kontroli z Kierownikiem USC, która zobowiązała się do stosowania w przyszłości „uproszczonej” formy zezwolenia na zawarcie małżeństwa w postaci krótkiej, pisemnej informacji sporządzanej w aktach sprawy.

Mając na uwadze powyższe, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, iż zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Skład zespołu kontrolerów:

- 1/ Agnieszka Skrzyniarz – inspektor wojewódzki – kierownik zespołu kontrolerów,
- 2/ Anna Hanus-Turzyńska – Kierownik Oddziału ds. Nadzoru i Obywatelstwa Polskiego

Podpis
Zbigniew Koniusz
Wojewoda Świętokrzyski